

GREENPEACE

SAYI #168

**COP26:
BEKLENENDEN
FAZLA,
UMULANDAN
DAHA AZ**

İçindekiler

COP26: Beklenenden fazla, umulandan daha az

Dünyamızın geleceği için hayati önem taşıyan COP26 İklim Zirvesi sona erdi. Zirveden çıkan Glasgow Anlaşması, bu on yılda köklü emisyon kesintilerine duyulan ihtiyacı kabul etmiş durumda, ancak bu anlaşma şu anda ihtiyacımız olan eylemden çok uzakta.

“Bu dünya hepimizin evi ve onu korumak bizim elimizde...”

Farklı yaşlarda, farklı şehirlerde ve farklı meslek gruplarındaki Greenpeace gönüllülerinin ortak noktası, iklim adaleti konusundaki tutkuları. Bu sayımızda Greenpeace gönüllülerinin gezegenimizi korumak için nasıl mücadele ettiklerine ve ilham verici hikayelerine tanıklık ediyoruz. Greenpeace'in Türkiye'deki gönüllülerinden Fulya, Selenay ve Burak'la tanışın.

Okuyun, dinleyin, izleyin, destekleyin!

Bu sayımızda iklim mücadelesi hakkında daha fazla bilgiye ulaşmanız için size yardımcı olacak harika önerilerimiz var!

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz Basım ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. adına Banış Bilgen

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok. No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Banış Bilgen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Marten van Dijk / Greenpeace

GREENPEACE

#gerçeksıfır nedir?

Bilimsel araştırmalar iklim değişikliğini sınırlandırmanın ancak 2030'a kadar karbon emisyonlarının yarı yarıya azaltılması; 2050'de ise net sıfır karbon emisyonu hedefi ile mümkün olabileceğinin altını çiziyor. Dolayısıyla net sıfır terimi konusunda “netiz”; peki ama net sıfır ile gerçek sıfır aynı şey mi?

Dünya ülkeleri, 2015 Paris İklim Anlaşması'nda 2050 yılına kadar küresel olarak net sıfır karbon emisyonu sözü verdi. İklim bilimciler, iklim felaketinden kaçınmak için net sıfıra ulaşmamız gerektiğini söylüyor. Bu, hepimizin desteklemesi gereken bir hedef.

Diğer taraftan “net sıfır” terimi “karbon denkleştirme kredileri” adı verilen bir boşluk aracılığıyla, fosil yakıt yakmaya devam etmek isteyen hükümetler ve şirketler tarafından istismar ediliyor. Karbon denkleştirme, sera gazı yayan bir kirleticinin bir “kredi” aracılığıyla kirliliğini başka birinin yakaladığı karbonla takas etmesi veya denkleştirmesi anlamına geliyor. Bu; ağaç dikme veya koruma projelerinden karbon kredileri alan Shell, Total, Exxon gibi şirketlerin fosil yakıt yakmak ve teoride karbon emisyonlarını “denkleştirmek” için kullandıkları bir muhasebe hilesi. Aslında temel olarak, bu süreçte doğayı kirlletmeye devam etmek için para ödüyorlar.

Yerli halkların geçim kaynakları tehlikede!

Denkleştirme sadece bir aldatmacayı değil, aynı zamanda adaletsizliği de temsil ediyor. Zengin ülkelerdeki kirleticiler, sorumluluklarını üzerlerinden atarak ve iklim değişikliğinin etkilerinden muzdarip savunmasız toplumların sırtına daha fazla yük ekleyerek çevreyi etkili bir şekilde kirlletmeye devam ediyorlar. Karbon denkleştirme projeleri yerel ekonomileri bozuyor; yerli halkların geçim kaynakları için kullandıkları toprakları gasp ediyor. Doğal ekosistemlerin yok olmasına, türlerin yaşam alanlarının tehdit altında kalmasına ve insan hakları konusunda ihlallere yol açıyor.

Hükümetler yıllardır denkleştirme kuralları üzerinde tartışıyor ve hala bunun nasıl çalışması gerektiği konusunda anlaşabilmiş değiller. Diğer yandan zamanımız azalıyor. Kalıcı çözüm ise fosil yakıt yakımını derhal durdurmaktan geçiyor.

© Bianka Csenki / Greenpeace

COP26: Beklenenden fazla, umulandan daha az

© Emily Macinnes / Greenpeace

© Jeremy Sutton-Hibbert / Greenpeace

Dünyamızın geleceği için hayati önem taşıyan COP26 İklim Zirvesi sona erdi. Zirveden çıkan Glasgow Anlaşması, bu on yılda köklü emisyon kesintilerine duyulan ihtiyacı kabul etmiş durumda, ancak bu anlaşma şu anda ihtiyacımız olan eylemden çok uzakta.

Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki; yerli liderler, genç aktivistler ve iklim mücadelesinin ön saflarında yer alan ülkeler olmasaydı, iklim görüşmeleri tamamen başarısız olurdu.

COP26'nın gerçekleştiği konferans merkezinin içinde ve dışında iklim krizinden en çok etkilenen ülke ve topluluklardan yükselen sesler, dünya liderlerine "harekete geçin" çağrısında bulundu. Namibya, Uganda, Bangladeş ve Meksika'dan genç aktivistler Greenpeace'in efsane gemisi Rainbow Warrior ile COP26'ya gitti. Greta Thunberg ve Greenpeace Uluslararası Direktörü Jennifer Morgan'ın da aralarında bulunduğu aktivistler, bir yan etkinlikte BM İklim Eylemi ve Finans Özel Temsilcisi Mark Carney'e meydan okudu. Ön saflardaki aktivistlerin imza attığı bu tarz eylemler, eylemsizliği ve daha önceki taslakların yetersizliğini vurgulayarak müzakereleri çalışmalarını yeniden gözden geçirmeye zorladı.

İklim krizine karşı savunmasız ülkeler gerçek kayıplar yaşıyor, gerçek zararlarla karşı karşıya kalıyorlar; ancak son metinde vadedilenler, ne yazık ki sahada ihtiyaç duyulana yakın değil. Farklı ülkelerin mevcut taahhütleri için şeffaflığa ve çok daha fazla eyleme ihtiyaç var. Zengin ülkeler artan sıcaklıklarla başa çıkmak için iklime duyarlı ülkelerin fon ve kaynak çağrılarına daha fazla yanıt vermeye başlamış olsa da, bu yeterli değil. Artan sıcaklıklardan orantısız bir şekilde sorumlu olan dünya ulusları daha önce vadettiklerini gerçekleştirmeli, hatta daha fazlasını taahhüt etmeli.

Fosil yakıtların aşamalı olarak kaldırılması

Glasgow İklim Anlaşması'nda kömür ve fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak sona erdirilmesi konusunda varılan uzlaşma zayıf; ancak ilk kez bir COP nihai metninde kömürün azaltılmasına yönelik bir çağrı ortaya çıkıyor. Bu on yılın sonuna kadar %45'lik emisyon azaltımı çağrısı, 1.5 C'lik artışın altında kalmak için yapmamız gerekenlerle hala uyumlu. Ancak ülkelerin emisyonları ne kadar ve ne zaman azaltacaklarını belirlemeleri gerekiyor. Bu noktada adil bir geçişe odaklanmak çok önemli.

“Bu dünya hepimizin evi ve onu korumak bizim elimizde...”

Greenpeace gönüllüleri barışçıl protestolar düzenlemekten orman yangınlarıyla mücadeleye, afiş boyamaktan plastik atık toplamaya kadar her alanda çalışıyor. Farklı yaşlarda, farklı şehirlerde ve farklı meslek gruplarındaki Greenpeace gönüllülerinin ortak noktası, iklim adaleti konusundaki tutkuları. Bu sayımızda Greenpeace gönüllülerinin gezegenimizi korumak için nasıl mücadele ettiklerine ve ilham verici hikayelerine tanıklık ediyoruz. Greenpeace'in Türkiye'deki gönüllülerinden Fulya, Selenay ve Burak'la tanışın.

Selenay Sezer

Greenpeace gönüllüsü olmak için sizi harekete geçiren şey neydi?

Fulya Aslan: Coğrafya öğretmeniyim. Uzun yıllardır değişen iklim koşullarına, aşırı doğa olaylarına ilgi duyuyordum. Aynı zamanda Greenpeace'in de yakın takipçisiydim. Bütün bunların üzerine insanların dünyamıza karşı her geçen gün artan olumsuz tutumları bende rahatsızlık uyandırmaya başlayınca, bu güzel kuruluşun bir parçası olmaya karar verdim. Yaklaşık 2 yıldır da Greenpeace gönüllüsüyüm.

Selenay Sezer: Beni Greenpeace gönüllüsü olmak için harekete geçiren şey doğaya ve hayvanlara karşı olan sevgimdi. Bir değişikliğin ve bir ailenin parçası olma duygusunu tatmak istedim. Çevre kirliliğine karşı bilinçli değildim; Greenpeace'in bir parçası olursam bilgileneceğimi ve buna karşı bir şeyler yapabileceğimi biliyordum. Bu yüzden 2018 yılında başvurumu yaptım ve bu aileye dahil oldum.

Burak Bayraktar: Greenpeace Yüzyüze Projesi'nde çalışmak ve o dönemde okuduğum kitapların etkisi diyebilirim. Greenpeace'in tüm çalışmalarında gönüllülerin yer aldığını ve değişim yaratıklarını biliyordum. Kurumun yaptığı eylemler ve kampanyalar dünya çapında ses getiriyor, dev şirketlere karşı verilen mücadelede lider rolü oynuyor. Değişimin şikayet etmekle değil, harekete geçmekle gerçekleştiğini fark ettiğimde gönüllü olmaya karar verdim.

Gönüllü olarak katıldığınız saha aktiviteleri neler?

Fulya Aslan: Şiddetsizlik eğitimi ve Samandağ sahili marka denetimi.

Selenay Sezer: Ben çok kısa süre içinde çok fazla saha aktivitesine katıldım. Benim gönüllü olduğum sene

Rainbow Warrior III gemisi İstanbul'a geldi ve 2 gün boyunca birçok aktiviteye yardım ettim. Onun dışında fotoğraf-video çekimleri, pankart boyama ve rozet yapma gibi birçok çalışmaya yardımcı oldum.

Burak Bayraktar: “Çiftçiye Korum Tarımı Kurtar” kampanyası ben gönüllü olmadan önce başlamıştı. Benim gönüllü olduğum günlerde bu kampanyanın saha çalışması planlanıyordu. Önce bu kampanyanın standında yer aldım. Greenpeace bünyesinde katıldığım ilk saha aktivitesiydi. İnsanlara kampanyayı anlatıp etkileşime geçmek, Greenpeace ve çiftçiler adına konuşmak benim için güzel bir deneyimdi.

Bunun dışında Kanal İstanbul Projesi'ne “hayır” demek için Sazlıdere'de yürüyüş gerçekleştirdik. Uzun ve yorucu bir gündü ancak bitiminde “Bugün güzel bir şey yaptım” düşüncesi yorgunluğu alıp götürdü.

Bu katılım sonrası ne hissettiniz?

Fulya Aslan: Etkinlik sonrası hissettiğim en yoğun duygu huzurdu. Temiz bir gelecek hayali ve dünyamız için kendi adıma ufak da olsa bir dokunuşa bulunabilmek yoğun bir iç huzur ve mutluluk hissettirdi bana.

Selenay Sezer: Bu aktivitelerden sonra evime hep bir gülümsemeyle döndüm çünkü çevre için elimden geleni yaptığımı biliyor ve çevremdeki herkesi bilinçlendiriyordum. Greenpeace sadece bir çevre kuruluşu değil, aynı zamanda bir aile oldu benim için. Her yaşta birçok arkadaş edindim ve çok fazla şey öğrendim.

Burak Bayraktar: Greenpeace 50 yıllık bir kurum ve benden önce sayısız başarıya imza atmış bir kurumun kampanyalarında yer almak bana daha büyük bir işin parçası olduğumu hatırlatıyor. Yaptığımız işler boşuna değil; sadece sahada görünerek bile çevremizdeki bir çocuğa “ilham verme” düşüncesi bana yeterli geliyor.

Fulya Aslan

“Sadece gönüllü olmak yeterli değil, aksine kalıcı değişimlere önyak olmak gerekiyor. Bunun yolu da en yakınlarımızı, ailemizi ve çevremizi bilinçlendirmekten geçiyor.”

“Daha yapacak çok işimiz var” desek, önce nereden başlamak istersiniz?

Fulya Aslan: Benim önceliğim, birçok kampanyada olduğu gibi, doğamıza ve dünyamıza karşı ciddi tehdit oluşturan tek kullanımlık plastiklerin ve zehirli pestisitlerin bir an önce yasaklanması için kararlı adımlarla harekete geçmek olurdu.

Selenay Sezer: En önemli ve en acil olan yerden başlamak isterim. Şu anda Marmara’da müsilaaj problemi var ve bence bu Türkiye için en büyük sorunlardan biri. Ama global olarak daha büyük sorunlarla da karşı karşıyayız. Örneğin iklim krizi ve okyanuslar... Hemen bir şeyler yapılmazsa, bizleri daha kötü bir gelecek ve daha kırılgan bir dünya bekliyor.

Burak Bayraktar: “Herkes değişim istiyor ancak kimse harekete geçmeye gönüllü değil” düşüncesini deneyimledim. Bir şeylerin değiştiğini görmek, fark yaratmak ve sesimizi duyurmak için harekete geçmeliyiz. Rahat-

sız olduğun, değişmesini istediğin şeyler için sızlanmak asla bir çözüm değil.

Dünyaya haykırmak istediğiniz gerçek nedir?

Fulya Aslan: Tek bir evimiz var: Dünyamız! El birliğiyle onu yok ediyoruz. Bilinçlenelim!

Selenay Sezer: Tüm dünyaya haykırsaydım, büyük ihtimalle bireysel olarak yaptığımız şeylerin o kadar da minik bir etkisi olmadığını ve daha büyük sorunlara yol açtığını söylemek isterdim. Tek kullanımlık plastik kullanmak gibi. Ben insanları bu konuda uyardığımda hep aynı tepkiyi alıyorum: “Ben kullanmasam ne farkeder, herkes kullanıyor.” Bu doğru bir düşünce yapısı değil çünkü küçük sorunlar her zaman daha büyüklerine sebep olur. Bu yüzden daha dikkatli ve temkinli olmak zorundayız. Bu dünya hepimizin evi ve onu korumak bizlerin ellerinde.

Burak Bayraktar: Açgözlülük ve aşırı tüketim sonumuzu getiriyor.

Sadece katılmak yeter mi, bireysel olarak neler yapmalıyız?

Fulya Aslan: Kesinlikle hayır. Sadece gönüllü olmak yeterli değil, aksine kalıcı değişimlere önayak olmak gerekiyor; bunun yolu da en yakınlarımızı, ailemizi ve çevremizi bilinçlendirmekten geçiyor.

Selenay Sezer: Hayır, bireysel olarak yaptıklarımız da çok önemli. Ama elbette katılınca daha çok bilinçleniyorsunuz ve öğreniyorsunuz çünkü Greenpeace sadece pankartlardan ibaret olan bir kuruluş değil. Bireysel olarak yaptıklarınız da bir o kadar önemli.

Burak Bayraktar: Sürekli “tüketim alışkanlıklarınızı değiştirin” önerileri görüyoruz ancak milyonlarca kilometre yol yapıp insanları fosil yakıt tüketen araçlara mahkum bırakan kişiler aslında en büyük etkiyi bırakıyor. Sizin yapacağınız kişisel değişiklik veya çevrenizdeki birkaç insanı değiştirmek minimum etki yaratıyor. Daha büyük bir etki için doğanın sonunu getiren proje

ve çalışmalara birey ve vatandaş olarak karşı çıkmamız gerekiyor.

Sosyal medyada rastladığınız en trajikomik iklim krizi klişesi nedir?

Fulya Aslan: İklım krizinin teknolojik çözümünün mümkün olduğu. Zira teknoloji tek başına yeterli değil, insanlığın önce kendini ve süregelen birtakım alışkanlıklarını düzenlemesi gerekiyor.

Selenay Sezer: Sosyal medyada rastladığım en trajikomik şey insanların “İklım krizi yok” demesi sanırım. Başta şaka yaptıklarını zannetsem de, maalesef çok fazla kişi iklim krizinin gerçek olmadığını savunuyor ve bu durumu sadece doğal afetlere bağlıyor.

Burak Bayraktar: Karar vericilerin insanlara “çevreci ürünler kullanın, tasarruf yapın” nasihatleri verip doğayı katleden projelere onay vermeleri, fosil yakıtları bitirmek için asla adım atmamaları ve yenilenebilir enerjiye yatırım yapmamaları.

Burak Bayraktar

Daha iyi bir dünya için...

Okuyun, dinleyin, izleyin, destekleyin!

Bu sayımızda iklim mücadelesi hakkında daha fazla bilgiye ulaşmanız için size yardımcı olacak harika önerilerimiz var!

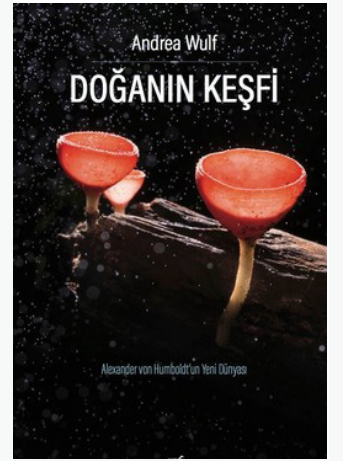
Dünyamızın geleceği için neler yapabileceğimizi öğrenme yolunda okumak, dinlemek, izlemek, desteklemek; yani bu mücadelenin neden önemli olduğunun farkına varmak çok önemli. Bu sayımızda sizinle bizim çok keyif aldığımız önerileri paylaşıyoruz. Doğanın Keşfi'ne tanık olurken büyük bir bilim insanını yakından tanıyoruz.

Harika bir podcast söyleşisi dinlerken farklı kuşakların iklim krizine yaklaşımına şahitlik ediyoruz. Greenpeace Biyoçeşitlilik Proje Lideri Nihan Temiz Atas'ın Fatih Portakal ile yaptığı müsilaj söyleşisini izliyoruz. Sıra bir çevre mücadelesini desteklemeye geldiğinde ise sizi plastik kampanyamıza imza vermeye çağırıyoruz.

Ne okumalı?

Doğanın Keşfi, Andrea Wulf

Doğanın Keşfi, Alexander von Humboldt gibi büyük bir bilim insanını tanımanın yanı sıra, çağdaş doğa ve türlerin ilişkiseliliği açısından günümüz doğa anlayışına da ışık tutan bir kitap... Çağdaşları tarafından Napoleon'dan sonraki en ünlü kişi olarak tanımlanan Humboldt, zamanının en büyüleyici ve ilham verici insanlarından biridir. Varlıklı bir ailenin çocuğu olarak doğan Humboldt kendi başına dünyanın nasıl işlediğini keşfetmek için ayrıcalıklı bir yaşamdan vazgeçer. Thomas Jefferson onu "zamanın en büyük değerlerinden biri" olarak tanımlar. Charles Darwin "Humboldt'un kişisel anlatısını okumak kadar hiçbir şey benim gayretimi kamçılarlamamıştı" diye yazar; Humboldt olmadan ne Beagle'a binebileceğini ne de Türlerin Kökeni'ni tasavvur edebileceğini söyler. Güney Amerika'yı İspanyol sömürge yönetiminden kurtaran devrimci Simon Bolivar, Humboldt'u "Yeni Dünya'nın Kâşifi" diye nitelendirir. Hal böyle olunca, bize de Doğanın Keşfi'ni okuyup Humboldt'u yakından tanımaya çalışmak kalır. Şimdiden iyi okumalar!

Ne dinlemeli?

Her hafta iklim krizinin çeşitli yönlerini masaya yatıran Esmi-yor podcast kanalında Evrim Kuran'la yapılan söyleşiyi mutlaka dinleyin. Söyleşide farklı kuşakların iklim krizine nasıl baktığı, bebek patlaması (baby-boomer) kuşağından Z kuşağına iklim krizi algısı ve Z kuşağına yüklenen "dünyayı kurtarma borcu" anlatılırken; kuşaklar arasındaki kültür ve zihniyet farkı da konu alınıyor.

Ne izlemeli?

Greenpeace Biyoçeşitlilik Proje Lideri Nihan Temiz Atas'ın konuşmacı olarak katıldığı, Fatih Portakal moderatörlüğünde yayınlanan "Marmara'da müsilaj sorunu çözüldü mü?" konulu programı mutlaka izleyin.

© Greenpeace / Alexander Lukin

Hangi çevre mücadelesine katılmalı?

Avrupa Birliği'nde yasaklanan tek kullanımlık plastikler Türkiye'de de yasaklanmalı. Plastik pipet, tabak, çatal, kaşık ve kulak çubuğu... Alternatifi olan bu ürünlere ihtiyacımız yok. Acilen harekete geçmezsek denizlerimiz plastik çöplüğüne dönecek. Geleceğimiz için siz de imza verin.

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak **gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?**

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, **"BANA"** yazıp **2322**'ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmak hakkını saklı tutar.